

Moderne tijd

17 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Door de Industriële Revolutie hebben er zulke grote veranderingen in de samenleving plaatsgevonden, dat er een groot onderscheid is ontstaan tussen de periode voor en na de Industriële Revolutie, zo groot dat dit een nieuw tijdperk inluidde.

18 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Spoorwegaanleg kan gezien worden als een oorzaak van het modern imperialisme, omdat voor de aanleg van spoorwegen de beheersing van / de controle over een groot grondgebied nodig is, wat in de foto zichtbaar wordt door de aanwezigheid van de spoorlijn met de goederentreinen 2
- Spoorwegaanleg kan gezien worden als een gevolg van modern imperialisme, omdat door de spoorlijn de kolonisator grondstoffen uit het binnenland van de kolonie kan halen, wat op de foto zichtbaar is door de lading hout op de trein / omdat door de beheersing van het grondgebied door het modern imperialisme spoorwegaanleg mogelijk werd, wat op de foto zichtbaar is door de aanwezigheid van de spoorlijn 2

Opmerking

Alleen met een juiste verwijzing naar de foto en een juist gebruik van het begrip modern imperialisme worden per onderdeel 2 scorepunten toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
19	<p>maximumscore 4</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De politieke kwestie is de strijd voor algemeen kiesrecht / voortschrijdende democratisering • Tjerk Bottema geeft hier aan dat de kapitalisten de arbeiders / vrouwen onderdrukken via hun politieke macht / het stemrecht onthouden • wat hij laat zien door het afbeelden van een kapitalist (hoge hoed, vestje) die op de stembus zit (“de zetel van het kapitalisme”) / die met zijn voet een man en een vrouw eronder houdt • waarmee Bottema zich aansluit bij de (antikapitalistische) socialistische stroming 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
20	<p>maximumscore 3</p> <p>In een juist antwoord worden drie juiste kenmerken van het fascisme aan de mozaïeken ontleend, bijvoorbeeld (drie van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het verheerlijken van geweld/het militarisme komt naar voren in de afbeelding van een tank/vliegtuig/geweer. – Het nationalisme kan verbonden worden aan het teruggrijpen op het Romeinse verleden door de mozaïeken / de fasces. – Het agressieve/expansionistische karakter van het fascisme kan verbonden worden aan de tekst: “Italië heeft eindelijk haar rijk”. – Het leiderschapsbeginsel/de persoonsverheerlijking van het fascisme kan verbonden worden aan de titel Duce. – Het totalitaire karakter blijkt uit de naam Era Fascista waarbij zij pretenderen bepalend te zijn voor hun tijd. 	
	per juist aan een mozaïek ontleend kenmerk van het fascisme	1
21	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <p>De fascistische willen laten zien dat de fascistische machtsovername een zo’n belangrijke/grote verandering in de geschiedenis van Italië is, dat een nieuw tijdperk is aangebroken.</p>	
22	<p>maximumscore 4</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De crisis van het wereldkapitalisme blijkt uit werkloosheid / leegstaande fabrieken / stilvallen van de scheepvaart / de middenstand die ten onder gaat aan de crisis waarnaar verwezen wordt in de poster • De rol van moderne propagandamiddelen/communicatiemiddelen blijkt uit de fotocollage om de politieke boodschap over te brengen 	<p>2</p> <p>2</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Uit de poster blijkt dat de NSB:

- probeert in te spelen op de onvrede van de arbeiders door de tegenstelling tussen arm en rijk te benadrukken / te suggereren dat de “bonzen” hen in de steek laten 1
- probeert in te spelen op de onvrede van de middenstand door de tekst “de middenstand gaat ten onder” 1
- zich afzet tegen de sociaaldemocraten door de leus “democratie is werkersarmoede” / door hun kritiek op fractievoorzitter Albarda 1
- zich in deze poster afzet tegen de kapitalisten door de leus “wij zijn binnen” 1

24 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Bron 12 is een fragment uit de Leeuwarder Courant, omdat daarin een officieel persbericht (van het ANP) dat door de Duitsers gecontroleerd wordt, is opgenomen, wat blijkt uit de benaming voor de organisatoren van de staking als raddraaiers 1
- Bron 13 is een fragment uit Het Parool, want in de tekst worden de Duitsers en de NSB-ers raddraaiers genoemd 1
- De eenzijdige weergave blijkt in bron 12 bijvoorbeeld doordat daarin de Februaristaking wordt afgedaan als een kleine staking die weinig bijval vindt, wat past bij de weergave van een krant die onder Duitse censuur verschijnt 1
- De eenzijdige weergave blijkt ook uit bron 13, doordat het Parool wil voordoen of de staking een algemeen karakter heeft / heel Amsterdam in verzet komt / de nationaalsocialisten raddraaiers noemt. Dat past bij het illegale Parool omdat zij juist het verzet willen stimuleren 1

25 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Het samen gevangen zetten in Boven-Digoel van de Indonesische nationalisten bevordert hun onderlinge samenwerking / De onrechtvaardigheid van het gevangen zetten, maakt dat de nationalisten vastberadener worden / een martelaarsrol krijgen (waardoor de kracht van de nationalistische beweging toeneemt).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De Nederlanders vermeden de benaming nationalist omdat ze dan moesten toegeven dat er nationalistische sentimenten in de kolonie voorkwamen. Dit wilden ze ontkennen om eventuele onafhankelijkheid te vermijden / de bevolking van Nederlands-Indië te verzoenen met het ballingsoord door de gevangenen als criminelen af te schilderen 2
- De Nederlandse regering noemt de gevangenen communisten, om aan te sluiten bij het anti-communisme dat de internationale politieke verhoudingen gaat bepalen / bondgenoten bij de handhaving van het koloniale rijk te krijgen / de Verenigde Staten te paaien 2

27 maximumscore 3

Uit het antwoord moet blijken dat:

- de foto met tekst "Overwinnaar van het Britse Rijk" van Idi Amin een dappere held maakt / hem op één hoogte met de onafhankelijkheidsstrijders uit de dekolonisatieperiode zet 1
- Idi Amin de Oegandezzen / andere Afrikanen wil bereiken die nog anti-Britse / antikoloniale sentimenten koesteren 1
- met het verspreiden van de boodschap via T-shirts Idi Amin snel zo veel mogelijk mensen wil bereiken met het nieuws over de machtsgreep / verspreiding via een T-shirt goedkoop is / past bij de gebrekkige infrastructuur in Oeganda/Afrika 1